

SUNUŞ

Bölgesel Kalkınma Dergimizin üçüncü sayısıyla karşınızdayız.

Bölgesel Kalkınma Dergisi Türkiye’de alanında bir ilki başarmak üzere Ocak ayında yayın hayatına başladı. Derginin ikinci sayısı ülkeyi derinden etkileyen Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat depremlerinin etkisinde, depremlerin ardından yürütülen rehabilitasyon sürecinin yoğun gündeminde çıkarıldı. Üçüncü sayının hazırlık sürecinde ise bir yandan deprem sonrası toparlanma çalışmaları diğer yandan bölgesel kalkınma alanının temel strateji belgelerinin hazırlık çalışmaları ana gündemimizdi.

2024-2028 yıllarını kapsayacak Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS) ve İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırması Düzey 2 bölgelerine yönelik bölge planı hazırlık çalışmalarımız son aşamaya geldi. Bununla birlikte, depremden etkilenen 11 ilimizin ekonomik ve sosyal toparlanmasına yönelik çok sayıda projeyi kısa sürede hayata geçirdik. Bir taraftan da bu illerin orta ve uzun vadeli bölgesel kalkınma perspektifiyle ihya edilmesine odaklı bir eylem planı hazırlığını sürdürüyoruz.

Bilimsel yayıncılık serüveninin henüz başında ve yola yeni çıkmış dergilerin yaşadığı sorunların farkında olarak bölge bilimi alanında bilimsel araştırmaların sayısını ve niteliğini artırmayı amaçlayan Dergimizi kurumsallaştırmaya yönelik çabalarımızı sürdürmekteyiz. Bu süreçte bize destek olan akademisyenler ve araştırmacılar ile tüm bölgesel kalkınma ekosistemine teşekkür ederiz. Bu zorlu ve heyecanlı süreçte etik yayıncılık ilke ve koşullarından ödün vermeden yolumuza devam ediyoruz.

Bölgesel Kalkınma Dergisinin bu sayısında da başlangıcı; değerli katkılarıyla kıymetli hocamız Prof. Dr. İlhan TEKELİ söyleşiyle yapıyoruz. Sayın Tekeli söyleşi dizisinin üçüncüsünde, “Çok Partili Rejime Geçiş ve Popülist Modernite Dönemi Uygulamalarının Mekana Yansımaları” anlatısında, 1950-1980 dönemini ele alıyor. Çok partili rejime geçişle birlikte Türkiye’de yaşanan hızlı kentleşme olgusunun arka planını tartışmaya açıyor, bölgesel kalkınma alanında önemli kurumların ve büyük projelerin hikayesini aktarıyor. Ülke ölçeğinde gerçekleştirilen önemli altyapı yatırımlarını değerlendiriyor. Söyleşinin hazırlıkları sırasında geçirmiş olduğu ameliyat nedeniyle Sayın Tekeli’ye geçmiş olsun dilekelerimizi yolluyor, acil şifalar diliyoruz.

Dergi, bölgesel kalkınma alanında politika tasarım süreçlerinin daha etkin hale getirilmesine yönelik üstlendiği misyona uygun olarak üçüncü sayıda da kuramsal araştırmalara ve uygulamalı özgün çalışmalara yer vermeye devam ediyor. “Bölgesel Sanayi Kümelenme Potansiyelinin Belirlenmesinde Çevrim İçi Analitik İşleme (OLAP) Araçlarının Kullanılması” isimli ilk araştırmada, alanda çalışan akademisyenlere ve politika yapıcılara sağlıklı

karar almada farklı senaryolara, değişkenlere ve parametrelere göre hızlı simülasyonlar yapmaya elverişli esnek bir ölçme ve değerlendirme aracı önerilmektedir. Araştırma, yöntemin işlevselliğini Türkiye'deki Düzey 1, Düzey 2 ve Düzey 3 bölgelerine ve imalat sanayi alt kollarına ait 2015-2019 yıllarını kapsayan verilere dayalı örneklem üzerinden kanıtlamaktadır.

Son dönemlerde, özellikle Covid-19 pandemisi sonrasında, oldukça ivme kazanan e-ticaret konusuna odaklanan "E-Ticaretin Yükseliş: Kentsel Alana Etkiler ve Uyumlanabilir Mekansal Planlama İçin Politika Önerileri" başlıklı çalışmada; e-ticaret faaliyetlerinin kentsel alana olası etkileri değerlendirilmekte, e-ticaret kaynaklı dönüşümler incelenerek kent planlamanın bu gelişmelere paralel olarak ne şekilde kurgulanabileceğine dair politikalar önerilmektedir.

Bölgesel kalkınmada önemli bir araç olan organize sanayi bölgelerinin etkinliklerinin ölçülmesi üzerine bir yöntem öneren "Veri Zarflama Analizi ile Organize Sanayi Bölgeleri Etkinliklerinin Ölçülmesi: TR71 Düzey 2 Bölgesi Örneęi" başlıklı çalışmada sekiz organize sanayi bölgesinin etkinlik düzeyi analiz edilmekte ve etkinlik düzeyinin artırılması için öneriler geliştirilmektedir.

"Bölgelerin Kalkınmasında Limanların Geliştirilmesi: İzmir Örneęi" isimli çalışmada İzmir Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan "İzmir Limanları Mevcut Durum Analizi ve Gelişim Perspektifi" çalışması kapsamında İzmir limanlarının güçlendirilmesine yönelik geliştirilen politika önerileri ortaya konularak liman hizmetleri sektörü ile bölgesel kalkınma arasındaki ilişki tartışılmaktadır.

Kentsel nüfusun artış eğilimiyle ülkelerin gündeminde yerini koruyan "dezavantajlılık" olgusunun nedenleriyle birlikte kavramsal olarak tartışıldığı "Ulusal Kalkınma ve Bölge Planları Çerçevesinde Dezavantajlı Gruplar" isimli çalışmada ulusal kalkınma planlarında ve 2014-2023 Doęu Marmara Bölge Planında dezavantajlı olarak nitelendirilen gruplara yönelik geliştirilen strateji, öncelik ve hedefler incelenmektedir.

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere, keyifli okumalar dileriz...

Bariş YENİÇERİ
Kalkınma Ajansları Genel Müdürü

PREFACE

We present the third issue of the Journal of Regional Development.

The Journal of Regional Development, a pioneer in its field in Türkiye, commenced its publishing journey in January. The second issue of the journal was published during the dense aftermath of the February 6 earthquakes centred in Kahramanmaraş which profoundly impacted the whole country and on the intense agenda of the rehabilitation process carried out after the earthquakes. During the elaboration period of the third issue, our primary focus was centred on post-earthquake recovery efforts and, on the other hand, on the formulation of foundational strategy documents in the field of regional development.

The final phase in the preparations for the National Strategy for Regional Development (NSRD), spanning the years 2024-2028, and NUTS-2 Level regional plans has been reached. Concurrently, we have rapidly implemented numerous projects aimed at the economic and social recovery of the 11 provinces affected by the earthquake. Moreover, the process of formulating an action plan, based on medium and long-term regional development perspectives to revitalize these provinces, is underway.

Being aware of the challenges that are often encountered by journals in their early stages, we continue our efforts to institutionalize the Journal, with an aim to enhance both the quantity and quality of academic research in the field of regional sciences. We would like to express our sincere gratitude to the academics, researchers, and all contributors within the regional development ecosystem who have supported us throughout this journey. During this challenging yet exciting process, our dedication to adhering to the highest ethical standards and principles remains unwavering.

In the second issue of the Journal of Regional Development, we present an interview, following the format of previous issues, featuring Professor İlhan TEKELİ. In this part of the interview series, Professor TEKELİ delves into the period of 1950-1980, titled “Transition to Multi-Party Regime and Reflections of Populist Modernity Period Practices on Space”. He discusses the background of the rapid urbanization phenomenon experienced in Türkiye concurrent with the transition to a multi-party regime, the history of significant institutions and major projects in the field of regional development, and also assesses the crucial infrastructure investments conducted at a national level. We extend our sincerest well wishes to Professor TEKELİ, who underwent surgery amidst the preparations for this interview, and we express our hopes for his prompt and full recovery.

The Journal remains committed to improving policy design in the field of regional development and proceeds to feature a mix of theoretical and practical studies in its third issue. The inaugural study, titled “Using Online Analytical Processing (OLAP) Tools in Determining Regional Industrial Clustering Potential”, proposes a flexible

measurement and evaluation tool capable of executing rapid simulations across various scenarios, variables, and parameters for sound decision-making, and develops recommendations for academics and policymakers. The research validates the functionality of the method via an analysing sample data spanning from 2015 to 2019, derived from NUTS-1, NUTS-2, and NUTS-3 regions and sub-branches of the manufacturing industry in Turkey.

The second study, titled “The Rise of E-Commerce: Impacts on Urban Area and Policy Recommendations for Adaptive Spatial Planning,” focuses on e-commerce, which has particularly gained momentum in the aftermath of the Covid-19 pandemic. This study evaluates the potential impacts of e-commerce activities on urban spaces, scrutinizes the transformations induced by e-commerce, and proposes policies outlining how urban planning can be structured to align with these developments.

In the study, titled “Measuring the Efficiencies of Organized Industrial Zones Through Data Envelopment Analysis: The Case of TR71 NUTS-2 Region,” which proposes a method for measuring the efficiency of organized industrial zones, which are crucial instruments of regional development policies, the efficiency levels of eight organized industrial zones are analysed, and policy recommendations have been developed to enhance efficiency.

In the subsequent study, titled “Enhancing Ports in Regional Development: Case of Izmir,” policy recommendations developed for strengthening the ports of İzmir are presented within the scope of “İzmir Ports Current Situation Analysis and Development Perspective” elaborated by the İzmir Development Agency. Besides, the relationship between the port services sector and regional development is discussed.

Concluding this issue the study titled, “Disadvantaged Groups Within the Framework of National Development and Regional Plans,” scrutinizes the concept of ‘disadvantage’, particularly regarding its significance in the discussions within countries experiencing growing urban population. This study scrutinizes the causes and underlying factors of ‘disadvantage’ and delves into the strategies, priorities, and goals set for groups identified as disadvantaged within national development frameworks and the 2014-2023 East Marmara Regional Plan.

We extend sincerest regards to our esteemed readers and eagerly anticipate the upcoming encounter.

Bariş YENİÇERİ
Director General
DG of Development Agencies